

skog sandučeta. Instistirao je da uđem u stan, da mi se zahvali, verovatno smatrajući da zahvaljivanje nije pusta formalnost. Kad sam rekao da sam student prava zamolio me je da malo sačekam, jer treba uskoro da mu dođe u goste dr Branislav Nedeljković, njegov đak i saradnik, podvukavši da će mi svakako biti veliko zadovoljstvo da ga sretnem, jer je reč o retko dobrom pravniku sa enciklopedijskim znanjem. Koliko se sećam, dr Nedeljković je neposredno pred rat bio docent na Pravnom fakultetu.

I danas se sećam susreta i razgovora Ž. Perića i B. Nedeljkovića.

Pošto nas je poslužio našim tradicionalnim ugošćenjem, valjevskom šljivovicom, čega se kao danas dobro sećam, otpočeo je razgovor.

Dva za mene veoma ugledna pravnika razgovarali su o instituciji tumačenja prava i ulozi religije u društvenom životu.

Ja sam se povukao posle sat vremena, živo dotle prateći mišljenja i stavove, koje su naizmenično izlagali. Otišao sam iz pristojnosti, žaleći što nisam slušao dalji tok razgovora ova dva naša velika pravnika, a mojih profesora.

Igram slučaja, prvi ispit koji sam posle oslobođenja polagao na Pravnom fakultetu, bio je Uvod u pravo, kod prof. dr Radomira Lukića i dobio sam kao pitanje: Tumačenje prava. Setio sam se razgovora i stava prof. Perića i prof. Nedeljkovića o toj instituciji, to iskoristio za moj odgovor, i od prof. Lukića dobio — desetku.

God. 1979. setio sam se susreta i razgovora prof. Perića i prof. Nedeljkovića, i mog ispita, i to napisao prof. dr Nedeljkoviću u Dubrovnik, gdje je on tada prebivao, srdačno ga pozdravljajući.

On mi je brzo potom odgovorio, izražavajući iskrenu radost za moje sećanje i pozeleo mi dobro zdravlje i uspeh u radu, s obzirom da sam tada već bio zaposlen kao pravnik. Pozvao me je da ga svakako posetim, ako eventualno budem dolazio u Dubrovnik.

Na moju veliku žalost, do našeg susreta nije došlo za njegovog života. Sreo sam i ispratio njegove zemne ostatke ovde u Beogradu ove godine.

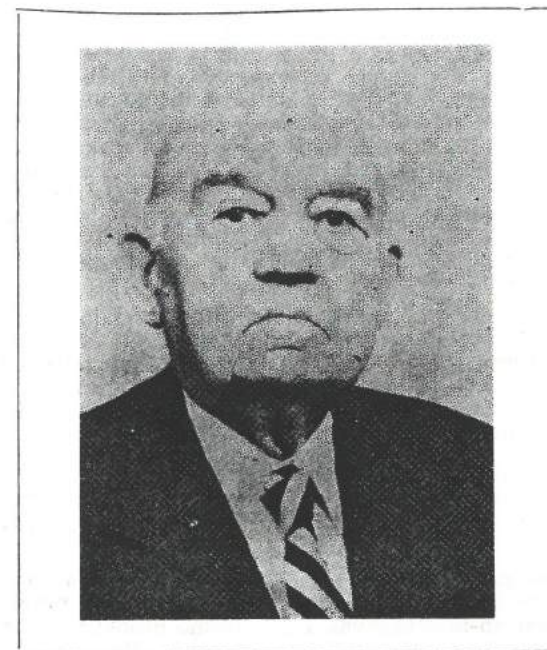
Dipl. pravnik *Ljubiša D. TUCAKOVIĆ*

In memory
UDC 92/619/93

DR VET. MED., MARKO KADIĆ

(23. VII 1900 — 1. IV 1988)

U vinkovačkoj bolnici je 1. IV 1988. god. u 88. godini života umro dugogodišnji direktor Veterinarskog zavoda u Vinkovcima, veterinarski savjetnik dr vet. med. Marko Kadić.

Dr vet. med. Marko Kadić

Marko Kadić je rođen 23. VII 1900. god. u selu Gradište kod Županje u seljačkoj zadružnoj kući. Osnovnu školu pohađao je u Vođincima nedakelo od Vinkovaca, gdje mu je otac Mato bio lugar. U Vinkovcima je završio klasičnu gimnaziju i 1920. god. maturirao.

Pod uticajem Kozarčevih djela, a napose njegovih „Mrtvih kapitala“, želio je studirati agronomiju, no ipak se upisao na Veterinarski fakultet u Zagrebu i 1925. god. diplomirao. Nakon odsluženja vojnog roka, polovinom 1926. god., dobiva mjesto u Veterinarskom odjeljenju Ministarstva poljoprivrede i voda u Beogradu. Istovremeno, radi na doktorskoj disertaciji u Bakteriološkom odjelu Centralnog higijenskog zavoda u Beogradu, koju je 1928. odbranio kod prof. dr Plasaja na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu.

Nakon položenog državnog ispita, iste godine odlazi na službu kotarskog veterinara u svoj zavičaj u Županju, gdje radi punih deset godina. Tada započinje njegov vrlo bogat i plodonosan rad veterinara praktičara i vrsnog stočarskog stručnjaka. Uvodi nove do tada nepoznate suvremene metode lečenja stoke, kirurške zahvate i preventivna cijepljenja. Da bi spriječio širenje zaraznih bolesti koje su tada nemilice harale, pored preventivnog cijepljenja kontrolira sajmove, kretanje i otpremu stoke, utovar na željezničkim stanicama. Obavlja pregled mesa i mlijeka u svrhu zaštite zdravlja ljudi. Posjeduje i koristi pribor za sekciju, kao i mikroskop. Značajan je i zapažen njegov rad za unapređenje stočarstva. Brine se za nabavku državnih rasplodnih pastuha i zergele Kutjevo. U Babinoj Gredi je jedan od osnivača konjogojske zadruge lipicanca, koja još i danas djeluje. Pomagao je i brinuo se za nabavku prvoklasnih simentalških bikova, rasplodnih nerastova bijele mangalice i ovnova. U to vrijeme i pravi jenarodni prosvjetitelj neumorno održavajući po selima mnogobrojna predavanja. Poučavao je stočara kako da sačuva stoku zdravom, kako je hraniti i timariti da mu dade više koristi. Predavanja je održavao u seoskim čitaonicama i školskim učionicama a često su bila popraćena slikama. Teren je obilazio kolima, odnosno gikom. Godišnje je prelazio oko 3 600 km, a jednom je u jednom danu prešao 120 km. Kasnije je nabavio automobil. Uz sav taj posao stigao je i pisati. Za deset godina napisao je dvadeset stručnih radova iz veterinarstva i stočarstva.

Zbog dobrih organizatorskih sposobnosti, snalažljivosti i velikog iskustva, a po potrebi službe, premještan je u druga mjesta, da bi uklonio nedostatke u veterinarskoj službi i uveo suvremeno veterinarstvo. Krajem 1938. go. odlazi u Zemun za kotarskog veterinara a 1940. god. je veterinar u Karlovcu. Od 1941. do 1945. god. obavlja dužnost referenta za stočne zarazne bolesti u Ministarstvu narodnog gospodarstva u Zagrebu. Nakon toga dolazi za terenskog veterinara u Babinu Gredi gdje ostaje do 1948. god. Od 1948. do 1950. god. radi u Glavnoj direkciji zemaljskih poljoprivrednih dobara u Zagrebu, gdje mu je glavni zadatak bio rad na organiziranju veterinarske službe na poljoprivrednim dobrima Hrvatske. Čestim obilascima poljoprivrednih dobara, u direktnom kontaktu i pismenim okružnicama, nesebično je veterinarima davao brojne savjete za prevenciju zaraznih i parazitskih oboljenja kao i savjete o zoohigijeni.

Za upravitelja, Veterinarskog zavoda u Vinkovcima postavljen je 1950. god. Na toj dužnosti ostaje sve do 1964. god. tj. do odlaska u mirovinu. To je posljednje razdoblje njegove aktivne službe, u kome je zahvaljujući svojoj svestranoj stručnosti i bogatom iskustvu mnogo učinio za prosperitet veterinarske službe uopće, a posebno Veterinarskog zavoda. Iako nova, zgrada zavoda je bila nedovršena i ratom oštećena. Njegovim zalaganjem zgrada je dovršena, a laboratoriji opremljeni. Uz pomoć zavodskih stručnjaka dr Đure Gojkovića i dr Stjepana Bastalića zavod je osposobljen za suvremeni rad u dijagnostici zaraznih i parazitskih bolesti. U to vrijeme je dr Kadić i ovlašten republički veterinarski inspektor, te kontrolira i instruiru cjelokupnu veterinarsku službu 14 kotara Slavonije i Baranje.

Cijelo vrijeme neumorno je pisao i objavljuvao; 14 znanstvenih radova, 125 stručna članka, 54 rada iz etnografije i etnoveterine, 14 radova iz veterinarske terminologije, 904 poučno-informativna i prosvjetno-propagandna članka i 12 knjižica i brošura. Održao je i više stotina predavanja. Popularnim člancima i predavanjima poučavao je stočara, a sakupljajući građu iz prošlosti nastojao je zabilježiti sve ono što još nije zapisano, da bi se znalo i da se ne zaboravi. Uz njega je uvijek bio i foto-aparat. Snimao je rijetka oboljenja stoke, način uzgoja i držanja stoke, stočne nastambe, veterinarske ambulante, stručne skupove veterinara skupove stočara i drugo. Prisustvovao je mnogim stručnim skupovima, simpozijumima i sastancima i gotovo uvijek bio aktivni učesnik. Do zadnjeg dana je bio aktivan u Sekciji za povijest veterinarstva Društva veterinara i veterinarskih tehničara SR Hrvatske, regionalnog Društva veterinara i veterinarskih tehničara općine Vinkovci—Vukovar—Županja i suradnik Centra u Vinkovcima — Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Bio je plodan i vjerni saradnik Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije (sada Saveza), njegovog naučnog časopisa svjetske reputacije „Acta historiae medicinae stomatologiae pharmaciae medicinae veterinariae” i Znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture Hrvatske — Osijek, Osijek.

Sve što nije stigao da učini za aktivne službe, nastojao je u 24 godine mirovine napisati i objaviti. Tako mu je, između ostalog, 1986. godine objavljena „Bibliografija”, a 1987. godine „Prilog građi za povijest veterinarstva Slavonije i Baranje” (385 stranica).

Za svoj plodonosan i nesebičan rad iskazana su mnoga javna priznanja i pohvale, što je dokaz da je naša stručna i društvena javnost visoko cijenila njegov rad.

U prisutnosti članova porodice, mnogobrojnih kolega iz cijele republike, kulturnih i javnih radnika Vinkovaca i Županje 2. IV 1988. godine oprostili smo se od doajena veterinarstva Slavonije i Baranje dr vet. Marka Kadića.

Dr Marko KRZNARIĆ